

NOTULEN

**van de Algemene Vergadering van Triodos Bank N.V., gehouden op
19 mei 2017 in de Beurs van Berlage te Amsterdam.**

Vastgesteld op 20 november 2017

1. Opening

De voorzitter, de heer De Geus, opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Hij stelt vervolgens de leden van de Raad van Commissarissen voor, te weten de heer Carrington, de heer Van den Hoogenband, mevrouw Van der Weerd en de heer Phillip. De heer Boers is door vertraging van zijn trein iets verlaat. Namens de Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank ("SAAT") zijn in de zaal aanwezig mevrouw De Zwaan, de heer Nawas, de heer De Clerck, mevrouw Van Boeschoten en de heer Lageweg. Namens de Raad van Bestuur zijn aanwezig de heer Blom, de heer Aeby en mevrouw Banga.

Vervolgens heet de voorzitter de heer Heuvelink van de controlerend accountant PricewaterhouseCoopers en de notaris, de heer Bossenbroek van NautaDutilh welkom. Beide heren zijn aanwezig om waar nodig eventuele vragen te beantwoorden. De heer Heuvelink zal daarnaast een presentatie over de controlewerkzaamheden van de jaarrekening geven.

De voorzitter wijst conform artikel 12, lid 11 van de statuten een notulist aan: mevrouw Verheul. De concept notulen zullen voor eind augustus op de website worden geplaatst en in lijn met de statuten worden vastgesteld en getekend door de voorzitter en een vertegenwoordiger van de aandeelhouder.

De voorzitter constateert vervolgens dat de oproep voor de vergadering conform artikel 12, lid 4 en 5 van de statuten van Triodos Bank heeft plaatsgevonden. De certificaathouders en de aandeelhouder hebben een schriftelijke uitnodiging ontvangen, die tijdig is verstuurd. De stukken voor de vergadering lagen ter inzage bij de vennootschap, zijn op de website van de bank geplaatst en konden worden opgevraagd en toegezonden aan de deelnemers van deze vergadering. De vergadering kan dus rechtsgeldige beslissingen nemen. Door de aanwezigheid van SAAT is 100% van het totaal uit te brengen stemmen aanwezig. Ten aanzien van de stemming over een bepaald agendapunt, geschiedt dat steeds zoals toegelicht in de toelichting bij het betreffende agendapunt.

Per agendapunt zal er gelegenheid zijn tot het stellen van vragen, waarbij elke certificaathouder in eerste instantie één vraag per keer mag stellen. Indien een certificaathouder het woord wenst te voeren, wordt hij/zij verzocht alvast bij een microfoon te gaan staan. Vragen kunnen alleen via de microfoon of via de live webcast worden gesteld. De certificaathouders worden verzocht om, voor zij het woord nemen, duidelijk hun naam en woonplaats te noemen, ten behoeve van de notulen.

De voorzitter stelt punt 2 van de agenda aan de orde:

2. Jaarverslag en jaarrekening 2016

De voorzitter geeft het woord aan de leden van de Raad van Bestuur, die ieder een deel van de presentatie over het afgelopen jaar voor hun rekening zullen nemen. De heer Blom zal als eerste een korte algemene beschouwing geven.

2a. Verslag van de Raad van Bestuur 2016

Namens de Raad van Bestuur heet de heer Blom de aanwezigen van harte welkom. Een belangrijk moment omdat er zoveel mensen naar de jaarvergadering zijn gekomen. In de landen waar Triodos Bank gevestigd is, worden informele bijeenkomsten met certificaathouders gehouden en daar komt ook duidelijk naar voren welke thema's belangrijk zijn. Er zal vanuit drie verschillende invalshoeken naar 2016 worden gekeken en ook een vooruitblik worden gegeven

op 2017. Jellie Banga zal een toelichting geven op de activiteiten van de verschillende vestigingen van de bank en de impact van de bank en Pierre Aeby zal de financiële resultaten toelichten. Daarna zal hij zelf de toelichting afsluiten en aangeven wat belangrijk is voor Triodos Bank voor de komende periode en wat de verwachtingen zijn.

In zijn introductie gaat de heer Blom in op drie belangrijke ontwikkelingen in de samenleving die een belangrijke impact hebben op Triodos Bank. In de eerste plaats de ontwikkeling op de financiële markten. De lage rente heeft een significante impact op Triodos Bank met een business model dat sterk afhankelijk is van de rentemarge. De tweede trend is de opkomst van de duurzame economie, of de nieuwe economie. Het is de economie van de toekomst. Het klimaatakkoord van Parijs in 2015 en de sustainable development goals van 2015 hebben wereldwijd het kader gezet voor een duurzame ontwikkeling van economie en samenleving. In grote mate komt dat overeen met de strategie van Triodos Bank. Triodos Bank kan daarom adequaat reageren en anticiperen. Ten derde is er bij veel mensen een grote behoefte aan een positieve agenda. Hoe gaat Triodos Bank om met die positieve agenda? Hoe betrekken we de mensen bij deze ontwikkelingen?

De heer Blom geeft vervolgens het woord aan mevrouw Banga.

Mevrouw Banga geeft aan in te zullen gaan op de ontwikkeling en de uitdagingen van de verschillende vestigingen van Triodos Bank en Triodos Investment Management in 2016. Zij start met de activiteiten in Nederland. Triodos Bank is vanaf 1980 in Nederland actief en heeft inmiddels een kring van rond de 300.000 klanten en een balanstotaal van EUR 3,7 miljard. In 2016 was in Nederland de uitdaging een goede balans te houden tussen de uitgezette kredieten en de ontvangen spaargelden. Dat is onvoldoende gelukt. Er is veel spaargeld binnengekomen - meer dan verwacht- en de groei van de kredietverlening heeft daarmee geen gelijke tred gehouden. Er was sprake van een mooie groei in de portefeuille van duurzame hypotheeklen. In maart 2017 werd aangekondigd dat besloten is de rente op het spaargeld terug te brengen naar 0% teneinde de rentemarge op een aanvaardbaar niveau te houden en een verdere groei niet te stimuleren.

Triodos Bank is inmiddels 25 jaar actief in België en is goed in de Belgische maatschappij verankerd. In 2016 vond een management wissel plaats. De positie kon uit eigen gelederen worden ingevuld. De Belgische vestiging heeft goed gepresteerd. Er is een goede balans tussen spaargelden en kredieten. Er was sprake van een groei van 9% in duurzame kredieten. Triodos Bank wil nieuwe initiatieven helpen met hun ontwikkeling. Dat lukt goed in België. Als voorbeeld noemt mevrouw Banga een klant in Brussel die op duurzame wijze verschillende partijen in de voedselketen met elkaar verbindt.

Ook in het Verenigd Koninkrijk was sprake van een management wissel. Belangrijk nieuw gegeven is Brexit, die de nodige gevolgen heeft voor Triodos Bank. Er is een project gestart om de ontwikkelingen ten aanzien van de Brexit en de gevolgen daarvan voor Triodos Bank nauwlettend te volgen. In de Britse vestiging was er sprake van 14% groei in duurzame kredieten. Social housing, duurzame sociale woningbouw, zijn belangrijke sectoren in de markt in het Verenigd Koninkrijk, en staan ook voor een grote verbondenheid met de gemeenschap. In april van dit jaar werd in Londen een klantenbijeenkomst georganiseerd, die bezocht werd door meer dan 700 klanten. Daar werd ook de betaalrekening voor particulieren gelanceerd voor de Engelse markt. Triodos Bank is daarmee een volwaardig alternatief voor klanten die nu ook voor hun dagelijkse bankzaken terecht kunnen bij Triodos Bank. De eerste reacties zijn zeer bemoedigend.

Triodos Bank is sinds 2003 ook in Spanje actief op een iets andere manier dan in de andere

landen. De 22 kleine lokale kantoren door het hele land stellen Triodos Bank in staat om op een nabije manier een relatie te hebben met de Spaanse klant en past ook in de Spaanse samenleving. Er is sprake van een verschuiving van grotere kredieten naar financiering gericht op het midden- en kleinbedrijf. De lokale kantoren van Triodos Bank maken het mogelijk dat op een effectieve manier te doen. Er is ook sprake van veel herfinanciering en vervroegde terugbetaling van leningen vanwege de lage rente in de markt. Dat houdt in dat gezorgd moet worden voor een behoorlijke bruto groei om netto eenzelfde groei percentage te kunnen laten zien als voorgaande jaren. Die trend, gecombineerd met een wat lagere verhouding tussen kredieten en spaargelden, maakt dat het resultaat op de Spaanse markt onder druk staat. Eind 2016 is een pensioenproduct gelanceerd in Spanje, die het Spaanse particuliere klanten mogelijk maakt om op een duurzame en fiscaal vriendelijke manier te investeren voor hun pensioen.

Duitsland is een relatief jonge activiteit en in opbouw. Met name in de tweede helft van 2016 was sprake van een gezonde dynamiek. Dat is een mooie stap vooruit na een aantal jaren van stagnatie in de groei. De vestiging streeft naar een gediversifieerde groei in verschillende sectoren, zoals scholen, instellingen voor ouderenzorg, maar ook duurzaam vastgoed. De eerste transacties in dat marktsegment geven vertrouwen voor de toekomst. De verwachting is dat Duitsland op afzienbare termijn zal gaan bijdragen aan de winst (1 à 2 jaar).

In Frankrijk is nog geen sprake van een officiële vestiging. De resultaten van de Franse activiteiten vindt u terug in de cijfers van de Belgische vestiging. Er is sprake van een goed gespreide, groeiende kredietportefeuille. Er wordt samengewerkt met een grote sociale organisatie in Frankrijk actief op het gebied van de jeugdzorg, de ouderenzorg en arbeidsmarktvaartstukken. Triodos Bank is blij met deze samenwerking omdat het aangeeft dat we in de Franse samenleving nu al voet aan de grond krijgen. De ambitie is om de activiteit in Frankrijk volgend jaar om te vormen tot een volledige vestiging.

Triodos Investment Management is een belangrijke kernactiviteit van Triodos. De Triodos beleggingsfondsen stellen mensen in staat om op een andere manier impact te hebben met hun geld. Er zijn 17 beleggingsfondsen die beleggen in de meest uiteenlopende duurzame sectoren. De groei in belegd vermogen bedroeg in 2016 5% ten opzichte van 15% in 2015. Dat heeft onder andere te maken met het feit dat in 2016 een van de fondsen in de UK is verzelfstandigd. Met name het Organic Growth Fund, het Microfinance Fund, het Renewables Europe Fund en het Groenfonds profiteerden van de groeiende belangstelling voor duurzaam beleggen. Een strategische prioriteit is het internationale distributienetwerk vergroten en meer partnerships in meer landen aan te gaan om de fondsen aan te kunnen bieden. In 2016 gebeurde dat met nieuwe partners in Zwitserland, Italië en de UK. Triodos Investment Management wil ook een belangrijke stap maken in de manier waarop het beleggen in beursgenoteerde bedrijven met een sterk sociaal en duurzaam perspectief plaatsvindt. Daarbij zal de financieel-economische en duurzame analyse worden geïntegreerd in combinatie met engagement en dialoog met bedrijven. Met deze aanpak verwacht Triodos Investment Management weer koploper te worden in deze snelgroeiende markt. Dat betekent een verandering in de organisatie. Een aantal van deze activiteiten wordt nu uitbesteed of samen met partners gedaan en het plan is deze activiteiten zelf te gaan doen. Dit alles om nog meer impact te realiseren.

Tenslotte geeft mevrouw Banga een paar voorbeelden van de impact op het gebied van de biologische landbouw, duurzame energie, ouderenzorg en duurzaam vastgoed. Voor uitgebreide informatie hierover verwijst zij naar het online jaarverslag. Op de website van Triodos Bank staan verschillende filmpjes en verhalen over duurzame projecten.

Vervolgens geeft mevrouw Banga het woord aan de heer Aeby voor een toelichting op de

financiële resultaten van 2016. Hij doet dit aan de hand van een aantal slides. Deze slides maken onderdeel uit van dit verslag en zijn terug te vinden op www.triodos.com/agm.

De heer Aeby wijst erop dat twee factoren een forse invloed hebben gehad op de financiële resultaten van de bank, te weten de lage rente in de markt en wet- en regelgeving. De lage rentevoet drukt de inkomsten en de toegenomen regelgeving leidt tot hogere kosten. In 2016 werd onder meer de bijdrage aan het depositogarantiefonds geïntroduceerd. Banken moeten vooraf betalen om dat fonds te creëren. In het verleden hoefde alleen een bijdrage geleverd te worden wanneer er een bank omviel. Het gaat om aanzienlijke bedragen met een significante impact op de Verlies- en winstrekening.

De heer Aeby geeft een overzicht van rente op kredietverlening en investeringen door banken in Europa over de periode 2013 tot 2016. Er is sprake van een constant dalende trend. De ECB deposito rente is vanaf 2015 negatief. Hij staat vervolgens stil bij de financiële resultaten over 2016. De volumegroei bedroeg 9%, het laagste percentage van de afgelopen jaren. Groei is overigens geen primair doel. De impact is belangrijker. De groei van de kredieten bedroeg 14%. Dat is iets minder dan de doelstelling van tussen de 15% en 20%, maar nog steeds een mooie groei in vergelijking tot andere banken. Het spaargeld nam toe met 20%. De verhouding kredieten ten opzichte van de toevertrouwde middelen bedroeg 64%. De ambitie is dit zo snel mogelijk naar 70% te brengen en op langere termijn naar 80% tot 85%. Als gevolg van de lage rente worden veel kredieten geherfinancierd hetgeen een drukkend effect heeft op de rentemarge. Het eigen vermogen is met EUR 123 miljoen toegenomen en is vrijwel geheel toe te schrijven aan de emissie van nieuwe certificaten. Dit stelt de bank in staat om een goede kapitaalratio in stand te houden. Triodos Bank is een van de best gekapitaliseerde banken in Europa en voldoet ruimschoots aan de solvabiliteitseisen.

Vervolgens gaat de heer Aeby in op de ontwikkeling van de rentemarge, de inkomsten, de verhouding tussen kosten en inkomsten, de voorzieningen en het netto resultaat. De netto winst laat een daling zien ten opzichte van 2015. In 2015 was het resultaat enigszins geflatteerd omdat er sprake was van een bijzondere bate en omdat er nog geen bijdrage gevraagd werd voor het depositogarantiefonds. Het rendement op vermogen is gedaald. Historisch was dit tussen de 4% en 5% en daar zitten we nu iets onder. Alles is erop gericht om het rendement weer op het gewenste niveau terug te brengen.

Vervolgens gaat de heer Aeby in op de kansen en uitdagingen die hij ziet. Uitgegaan wordt van verdere groei van duurzame kredietverlening maar blijvend lage rentes in de Eurozone. Er is sprake van een onzekere politieke omgeving. Met name Brexit is een belangrijk punt van zorg en gekeken wordt wat het effect zal zijn op de activiteiten in het Verenigd Koninkrijk. Er zal in 2017 sprake zijn van gematigde groei. Voor wat betreft het rendement op vermogen wordt verwacht dat dit in 2017 tussen de 3% en 4% zal zijn.

2b. Milieu- en sociaal jaarverslag 2016

De heer Aeby gaat kort in op de milieu impact van de bank. Hiervan kan ook op een interactieve manier kennis worden genomen via de website. Triodos Bank is een klimaat neutrale organisatie. De ambitie is de CO₂ footprint zoveel als mogelijk te reduceren en het restant te compenseren door CO₂ certificaten.

De heer Blom gaat in op het sociaal jaarverslag. Triodos Bank is in grote mate afhankelijk van het commitment van de medewerkers, die zeer betrokken zijn. Dit blijkt temeer uit het hoge engagement cijfer uit een recent gehouden medewerkers enquête. Er zijn veel nieuwe rollen die ingevuld moeten worden in het kader van wet- en regelgeving en nieuwe strategische projecten. Triodos Bank groeit nog steeds maar er moeten met het oog op de toekomst een aantal efficiency slagen worden gemaakt. De gender balans is goed. In het management is dat 40% vrouwen. Het ziekteverzuim bedroeg 2.8% en dat is onder de target van 3%. Het verloop, dat in

2015 vrij hoog was, is in 2016 afgenomen. De verhouding tussen het laagste en hoogste salaris is iets toegenomen tot 1 : 9.9, maar blijft binnen de grens van 1 : 10.

Vervolgens geeft de heer Blom een korte vooruitblik. Hij gaat in op het klimaatakkoord van Parijs, dat laat zien dat het de intentie is om serieus en breed samen te werken op het gebied van het terugdringen van emissies. Daar gaat een enorme positieve energie van uit. Veel bedrijven nemen het klimaatakkoord serieus en hij hoopt dat het nieuwe kabinet dit zal oppakken en er invulling aan zal geven. Op initiatief van de VN zijn 17 sustainable development goals geformuleerd. Deze zijn niet vrijblijvend en sluiten goed aan bij de doelstellingen van Triodos Bank. In het jaarverslag is een eerste poging gedaan om de sustainable development goals als referentiepunt te gebruiken. Op die manier wil Triodos Bank zich verbinden met de wereldagenda op het gebied van duurzaamheid. De 17^e doelstelling gaat over partnership en is misschien wel de belangrijkste 'SDG' om in de komende jaren een duurzame omvorming van de economie te realiseren.

De heer Blom noemt de Global Alliance for Banking on Values. Dit samenwerkingsverband is in 2009 mede op initiatief van Triodos Bank opgericht en heeft inmiddels 45 leden wereldwijd. Het Sustainable Finance Lab is ook een initiatief van Triodos Bank en wil zich verder verbreden. Hij wijst op MVO Nederland, een organisatie waarbij hij zelf is betrokken als voorzitter van de Raad van Toezicht. Meer dan 2300 bedrijven en instanties die zich bezig houden met duurzame ontwikkeling zijn hierin verenigd. Het geeft aan dat er veel potentie is.

Voor de komende periode blijft de rente ontwikkeling een punt van zorg. De heer Aebj heeft dat toegelicht. Triodos zal daarom de nodige maatregelen moeten nemen en daar ook goed over moeten communiceren.

Kijkend naar Europa, is er geen scheidslijn meer tussen links en rechts. Iedereen kan meedoen aan een positieve Europese agenda. Dat blijkt ook uit de verkiezingsuitslag in Frankrijk. Triodos Bank maakt deel uit van die positieve agenda en moet ook veranderen en zoeken naar nieuwe vormen van financiering, zoals crowd funding. De bank kan nog veel meer haar kennis en ervaring inzetten in de relatie met klanten. Technologie kan helpen om meer interactief met klanten de waarde creatie ter hand te nemen en de veranderkracht van geld zichtbaar maken. Het valt de heer Blom op dat veel mensen zich realiseren dat zij als burger invloed hebben en kunnen kiezen. Hij noemt het initiatief 'buy the change' van de Nederlandse vestiging. Door bewuste consumenten en duurzame ondernemers met elkaar te verbinden kunnen zij de economie een andere richting geven en veranderkracht uitoefenen. Triodos Bank wil daar aan bijdragen. De heer Blom geeft aan ervan overtuigd te zijn dat met de steun van de certificaathouders en de klanten van Triodos Bank daarin grote stappen gezet kunnen worden.

De voorzitter dankt de leden van de Raad van Bestuur voor hun toelichting en gaat over naar punt 2c van de agenda.

2c. Verslag van de Raad van Commissarissen 2016

Voor het verslag van de Raad van Commissarissen verwijst de voorzitter naar pagina 86 – 94 van het Nederlandse jaarverslag, waar de belangrijkste zaken die de aandacht van de Raad van Commissarissen hebben gevraagd genoemd zijn. Hij wil hier graag nog een aantal kanttekeningen aan toevoegen.

De spaarrente had een drukkend effect op de inkomsten en wet- en regelgeving waaronder de verplichte bijdrage aan het deposito garantiestelsel had een verhogend effect op de kosten. Het is een professionele uitdaging om de impact daarvan het hoofd te bieden. De Raad van Commissarissen is trots op hoe de Raad van Bestuur hiermee omgaat. Europa is een prachtig ideaal, maar binnen het geheel worden soms politieke en financiële

doelen gesteld en dan is het jammer dat Nederland een klein land is. Triodos Bank is een Europese bank, maar wel een kleine bank en de steun van de politiek is nodig. Europa is vorig jaar opgeschrikt door de uitslag van het Brexit referendum, de verschillende aanslagen en het toenemend populisme. Mensen zoeken beschutting, maar worden zich ook steeds meer bewust van het belang van duurzaamheid. Dat is een belangrijke beweging voor Triodos Bank.

Ten slotte noemt de voorzitter de stakeholders. De Raad van Commissarissen houdt toezicht op en ondersteunt de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen legt op zijn beurt weer verantwoording af richting het bestuur van SAAT, een belangrijke stakeholder. Daarnaast is er communicatie met De Nederlandsche Bank en in bredere zin met de samenleving onder meer in de bijeenkomsten met certificaathouders en klanten en via het jaarverslag en deze algemene vergadering.

Belangrijke stakeholders zijn uiteraard ook de medewerkers van de bank. Ondanks een lastige tijd heeft Triodos Bank een verrassende groei doorgemaakt in de laatste jaren. De groei in activiteiten en impact bedraagt 10% tot 20% gedurende de laatste jaren wat mooi is in deze tijd.

De voorzitter dankt de certificaathouders voor hun loyaliteit die het mogelijk maakt voor Triodos Bank om haar koers voort te zetten.

De voorzitter geeft de certificaathouders vervolgens de mogelijkheid om vragen te stellen.

De heer Van der Meer (Den Haag) introduceert zichzelf als een man zonder computer. De bank zet in op automatisering en hij vreest dat informatie die hij nodig heeft niet meer tot hem zal komen.

De heer Verhaar (Leiden) complimenteert de Raad van Bestuur en de medewerkers met het behaalde resultaat. Bij de beleggingsmaatschappijen wordt elk kwartaal een overzicht gestuurd van de bedragen die in rekening zijn gebracht op de beleggingsfondsen. Hij vraagt zich af waar hij de overboeking naar Triodos Bank terug kan vinden.

De voorzitter geeft aan dat in de pauze ruim de tijd zal zijn om vragen rond het betalingsverkeer aan de Raad van Bestuur of medewerkers van de bank te stellen.

De heer Damen (Enschede) sluit zich graag aan bij de opmerkingen van de heer Blom over de veranderkracht van geld en de technologische mogelijkheden om dat zichtbaar te maken via het internet. Tot nu toe wordt op de website de ontwikkeling van de beleggingsfondsen vooral zichtbaar gemaakt in de vorm van cijfers en grafieken. Hij zou willen voorstellen de informatie ook zichtbaar te maken in de vorm van kleuren of op andere manieren, zodat de informatie niet alleen op basis van koersontwikkeling beschikbaar is, maar ook op basis van sociale impact en milieu.

De heer Douma (Rotterdam) dankt de Raad van Bestuur voor de toelichting. Veel vragen zijn in de toelichting al beantwoord. Hij heeft nog een vraag over het personeelsbeleid. Een van de strategische doelstellingen van de bank is om een lerende organisatie te zijn. Het is hem echter opgevallen dat de opleidingskosten per medewerker al een aantal jaren een dalende trend laten zien.

De heer Muller (Woubrugge) merkt op dat in de Algemene Vergadering van vorig jaar gesproken is over het laten ontstaan van een soort masterplan voor duurzaamheid van VNO NCW waarbij Triodos Bank betrokken is. Hij kan zich voorstellen dat de klanten van Triodos Bank nadrukkelijk betrokken willen zijn bij dat plan. Daarnaast zou hij graag zien dat als zichtbaar kan worden gemaakt dat geïnvesteerd wordt in duurzaamheid, er in plaats van lastenverzwaring ruimte zou

kunnen zijn voor lastenverlichting.

De heer Hakvoort (Zwolle) wijst op een recente uitzending van Zembla waaruit naar voren kwam dat biomassa niet altijd duurzaam is door de stijgende vraag. Het is moeilijk te achterhalen of biomassa wel of niet duurzaam is en hij vraagt zich af hoe Triodos Bank dit controleert.

De heer Van den Beugel (Vught) geeft aan dat hij vorig jaar heeft gevraagd in hoeverre Triodos Bank alert was op individualisering van pensioen producten. Hij vindt het initiatief in Spanje interessant en vraagt zich of in hoeverre in andere landen, met name in Nederland en België, een aanzet gemaakt wordt om een dergelijk Europees pensioen product te lanceren.

De heer Blom wil de beantwoording van de eerste vraag graag combineren met het antwoord op de vraag over de veranderkracht van geld en geeft mevrouw Banga het woord. Zij geeft aan dat aan automatisering niet te ontkomen valt. De visie van Triodos Bank ten aanzien van automatisering is dat het een belangrijke ondersteuning is om het werk te kunnen doen en de relatie met klanten verder te intensiveren. Maar het is geen doel op zich. Met name de omgang met data is een belangrijk werkgebied waar voorzichtig mee moet worden omgegaan. Daar is een expliciet beleid voor. Zo is Triodos Bank met een groot programma bezig, waarbij een van de thema's is hoe de impact van geld op de website op een interactieve manier dichterbij gebracht kan worden.

De heer Van der Meer geeft aan dat zijn vraag hiermee niet beantwoord is. Zijn vraag was gericht op mensen die geen computer hebben of willen gebruiken en hij wil graag dat zijn vraag op de juiste manier beantwoord wordt. Mevrouw Banga stelt voor dat zij de heer Van der Meer in de pauze een toelichting geeft over hoe omgegaan wordt met klanten die minder via internet bankieren.

Ten aanzien van de vraag over de overboeking van de fondsen naar de bank, stelt de heer Aeby voor, dat hij de heer Verhaar in de pauze introduceert bij het hoofd administratie en consolidatie, voor een nadere toelichting.

Vervolgens gaat de heer Blom in op de vraag over het personeelsbeleid. Hij vindt dit een terecht punt en geeft aan dat in de opleidingskosten de interne opleidingen niet zichtbaar zijn. Het is te overwegen daar een verdiepingsslag te maken. Het is niet zo dat op opleidingskosten wordt bezuinigd. Momenteel wordt meer aan interne dan aan externe opleiding gedaan. Triodos Bank wil een lerende organisatie zijn, niet alleen voor medewerkers, maar ook met betrekking tot hoe de bank als organisatie kan leren, hetgeen een integraal vraagstuk is.

Met betrekking tot de vraag over het masterplan, geeft de heer Blom aan dat Triodos Bank niet met VNO NCW heeft samengewerkt, maar wel positief tegenover dit plan staat. Hij ziet dat stap voor stap in de richting van een duurzame gemeenschap wordt gegaan. Het klimaatakkoord van Parijs heeft een positieve uitwerking gehad. Er is sprake van een groeiende overtuiging in het bedrijfsleven dat er wat moet gebeuren.

Ten aanzien van de vraag over de biomassa geeft de heer Blom aan dat dit een zeer terecht punt is. De ervaring in het verleden is dat het niet altijd goed is gegaan met biomassa en dat hier heel zorgvuldig mee om moet worden gegaan. Triodos Bank is wat terughoudender. Als de cirkel niet goed sluit vanuit duurzaamheidsoogpunt moet de bank dit niet doen. Met name bij biomassa is dit een punt van aandacht.

Het pensioenproduct dat Triodos Bank in Spanje introduceert is in andere landen nog niet zo ver.

Het staat op de korte termijn ook nog niet op de agenda, maar heeft wel de volle aandacht.

Vervolgens stelt de heer Pauw (Groet) een vraag over de Global Alliance for Banking on Values. De heer Blom heeft aangegeven dat hier inmiddels 45 duurzame banken wereldwijd bij zijn aangesloten. Hij vraagt zich af of het niet mogelijk zou zijn om zelf een duurzame beurs op te richten, voor duurzame bedrijven.

De heer Delhaize (Zeist) heeft een vraag over lokaal geld. Er wordt veel geschreven over bitcoins. Hij zou graag willen horen of Triodos Bank daar een visie over heeft.

De heer Tse (Amsterdam) merkt op dat de cost income ratio is gestegen naar 79%. Dit wordt gedeeltelijk veroorzaakt door wettelijke heffingen, maar ook wanneer dat buiten beschouwing wordt gelaten is er door de jaren heen sprake van een stijging, hetgeen hem zorgen baart. Hij vraagt zich af met welk percentage de bank tevreden is. Verder heeft hij een vraag over Spanje. Hij ziet dat daar in vergelijking tot andere landen harder gewerkt moet worden om rendement te behalen. De cost income ratio is gestegen naar 94% en de net profit is marginaal. Hij vraagt zich af wat de kansen zijn om dit te verbeteren?

Mevrouw van der Kraan (Amsterdam) wil graag nadere informatie over het verschil tussen het hoogste en laagste salaris. Zij is blij met hoe de bank met beloningen omgaat, geen rare bonussen, maar vraagt zich af hoe de factor 1 : 9.9 tot stand komt. Zij vraagt zich af wat daarbij het hoogste en het laagste salaris is en zou daar graag iets meer over willen horen.

De heer Blom vindt het idee van een “duurzame banken beurs” sympathiek. Het past zeker in de visie van Triodos Bank, maar de vraag is of het met alle regelgeving mogelijk is een mondiaal opererende beurs te organiseren.

Vervolgens gaat de heer Blom in op de vraag over lokaal geld. Hij merkt op dat bitcoins geen lokaal geld is, maar door de computer gegenereerd geld en dat is een hele andere wereld. Triodos Bank is wel betrokken bij lokale initiatieven waarbij mensen met elkaar een nieuwe geldvorm creëren. Triodos Bank Nederland is daar volop mee bezig. Hoewel er nog sprake is van een pilot zijn er zelfs al betalingen gedaan met de “United”. Hij stelt voor om daar in de pauze met de directie van Triodos Bank Nederland over te spreken.

De heer Aeby beantwoordt de vraag over de cost income ratio. Hij is het met de heer Tse eens dat deze te hoog is. Het doel is om onder de 70% te blijven. De ratio is momenteel hoger vanwege een snellere stijging van de kosten dan van de inkomsten als gevolg van (implementatie van) wet- en regelgeving. Het doel is om het percentage weer terug te brengen, maar dat zal enige tijd vergen. Een daling naar 75% zal betrekkelijk snel worden gehaald, maar het is moeilijk te zeggen wanneer de doelstelling van 70% weer gerealiseerd zal zijn. De voorzitter voegt hier aan toe dat de Raad van Commissarissen regelmatig met de Raad van Bestuur van gedachten wisselt over de vraag hoe deze ratio naar beneden gebracht kan worden, terwijl de bank een deel van de kosten niet in de hand heeft.

De heer Blom geeft aan dat de opmerking over het zeer bescheiden resultaat van Triodos Bank Spanje terecht is. Voorgaande jaren werd geprofiteerd van een golf van investeringen in duurzame energie. Op basis daarvan is een netwerk opgebouwd om ook op andere terreinen te financieren. Het verleggen van de aandacht naar andere sectoren in Spanje in combinatie met de lage rente heeft geleid tot lagere resultaten. Lager dan verwacht. Voor de toekomst wordt weer een stijgende lijn verwacht. Triodos Bank heeft een goede positie in Spanje en kan met het bestaande netwerk nog veel meer doen. Hij is dan ook positief over de ontwikkelingen in Spanje.

Ten aanzien van de vraag van over het hoogste en laagste salaris geeft de voorzitter aan dat er, omdat er geen bonussen uitgekeerd worden, geen sprake is van “vervuilende” elementen. De heer Blom geeft aan dat de salarissen van alle medewerkers in de vergelijking meegenomen zijn. Hij kan niet precies aangeven welke functie het laagste salaris betreft.

Aangezien er geen vragen meer zijn stelt de voorzitter agendapunt 2d aan de orde:

2d. Uitvoering beloningsbeleid in 2016

De voorzitter legt uit dat voorafgaand aan de behandeling van de jaarrekening in de Algemene Vergadering verantwoording moet worden afgelegd over de uitvoering van het beloningsbeleid gedurende het afgelopen boekjaar. De verantwoording betreft de vergoedingen die in 2016 zijn betaald aan de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen. Dit overzicht is te vinden op pagina's 52-53 van de Annual Accounts (pagina 122-123 Annual Report). Daarnaast geeft het verslag ook nog een samenvatting van de uitgangspunten van het beloningsbeleid van Triodos Bank. Dit is te vinden op pagina 50-51 van de Annual Accounts (pagina 120-121 Annual Report).

De voorzitter gaat in op de belangrijkste uitgangspunten van het beloningsbeleid. De inkomsten van de bank worden gegenereerd door de inspanning van alle medewerkers gezamenlijk. De Raad van Bestuur krijgt een faire beloning. De loonstijging voor de Raad van Bestuur en de medewerkers houdt gelijke tred, gerelateerd aan de inspanning en de verantwoordelijkheid. De bank biedt daarnaast geen bonussen of optieregelingen aan bestuursleden of aan medewerkers aan. Een laatste element is de factor waarmee het maximum salaris in de laagste schaal en de hoogste schaal verschilt. Deze ratio wordt in elk land zorgvuldig in de gaten gehouden om ervoor te zorgen dat de verschillen binnen proporties blijven. Zoals al aangegeven was de ratio tussen het hoogste en het laagste salaris in 2016 1:9.9. Daarnaast wordt met ingang van 2015 in de key figures ook de verhouding van het hoogste salaris tot het mediaan salaris vermeld. Deze factor is bepaald conform de criteria van het Global Reporting Initiative. Deze factor wordt beschouwd als een best practice en geeft een betere verhouding weer tussen fulltime salarissen. Deze ratio is met 5 : 7 gelijk aan 2015.

Aangezien er geen vragen zijn over de uitvoering van het beloningsbeleid, gaat de voorzitter over tot agendapunt 2e.

2e. Vaststelling Jaarrekening 2016

Zoals aan het begin van de vergadering is gemeld, is ook dit jaar het Engelstalige jaarverslag, het Annual Report 2016, leidend. Het niet-financiële verslag is in het Nederlands vertaald. Het financiële deel - de Annual Accounts - is alleen in het Engels beschikbaar. Het Engelstalige verslag, inclusief jaarrekening, wordt aan deze vergadering voorgelegd ter vaststelling.

De voorzitter gaat vervolgens hoofdstuk voor hoofdstuk door de jaarrekening heen en stelt achtereenvolgens de geconsolideerde cijfers, de toelichting op de balans en winst- en verliesrekening, inclusief segmentatierapport, de solvabiliteit, het risicomanagement, de vennootschappelijke balans en de overige gegevens - inclusief de accountantsverklaring - aan de orde.

De heer Douma (Rotterdam) vraagt naar de reden van de zeer sterke stijging van de liquide middelen (pagina 4). De heer Aeby licht toe dat dit veroorzaakt wordt door beleggingen bij de Europese Centrale Bank omdat er geen alternatieven te vinden waren die beter rendeerden. Vorig jaar werd een aantal korte termijn leningen verstrekt aan diverse gemeenten. Vroeger werd ook belegd in staatsobligaties maar momenteel renderen staatsobligaties nog lager dan bij de ECB. Daarom kent de bank de laatste jaren een redelijk grote stijging in cash. Het doel is om met het minst mogelijke risico toch enig rendement te behouden.

Aangezien er geen verdere vragen zijn geeft de voorzitter het woord aan de heer Heuvelink van PWC om een toelichting te geven op de accountantsverklaring en de controle werkzaamheden van de accountant. De heer Heuvelink merkt op dat dit het eerste jaar is dat PWC de controlerend accountant is. Dit eerste jaar was leerzaam en interessant. Aan de hand van een aantal slides, die deel uitmaken van dit verslag en terug te vinden zijn via www.triodos.com/agm geeft de heer Heuvelink vervolgens een toelichting op het transitieplan, de opdracht en de controle aanpak, de beoordeling van de duurzaamheidsinformatie en de overige werkzaamheden, die geleid hebben tot een goedkeurende verklaring.

De voorzitter dankt de heer Heuvelink voor zijn toelichting en stelt de aanwezigen in de gelegenheid om vragen te stellen over de accountantscontrole.

De heer Verhaar (Leiden) merkt op dat het hem genoeg doet om op pagina 55 te lezen dat de accountantskosten lager zijn dan vorig jaar en vraagt zich af of PWC inderdaad goedkoper is dan de vorige accountant. De heer Heuvelink geeft aan dat de accountantsvergoeding is vastgesteld op basis van de vereisten van de Nederlandse wet- en regelgeving. De heer Wingelaar, directeur Finance & Control van Triodos Bank voegt hier aan toe dat in de kosten over 2016 de eindafrekening met KPMG is meegenomen, terwijl de eindafrekening met PWC over de controle van de jaarrekening 2016 nog moet plaatsvinden.

De heer Noordhoff (Haarlem) vraagt zich af waarom Triodos Bank is overgestapt naar PWC. De heer Blom legt uit dat het sinds kort wettelijk verplicht is dat periodiek gewisseld wordt van externe accountant. Het is ook goed om te wisselen. KPMG is vanaf de oprichting de externe accountant van Triodos Bank geweest. PWC is na een zorgvuldig selectieproces gekozen en in 2015 door de Algemene Vergadering benoemd tot accountant van Triodos Bank met ingang van het boekjaar 2016.

Aangezien er geen verdere vragen zijn geeft de voorzitter een korte toelichting op de rol van Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank ("SAAT"). SAAT is de formele aandeelhouder van de bank en brengt in deze vergadering, namens de certificaathouders, een stem uit op de aandelen. Bij de oprichting van de bank is besloten tot dit governance model om zo de onafhankelijkheid en de bijzondere doelstellingen van de bank de waarborgen. Hij geeft aan dat als deze beschermingsconstructie niet had bestaan zich allang geïnteresseerden voor een mogelijke overname van de bank hadden gemeld.

Hij nodigt mevrouw De Zwaan, voorzitter van het bestuur van SAAT uit om conform artikel 14 sub b van de statuten namens SAAT haar stem uit te brengen over de jaarrekening 2016. Mevrouw De Zwaan geeft aan dat haar antwoord kort en helder is. SAAT, als aandeelhouder van de bank, stemt in met het voorstel tot vaststelling van de jaarrekening 2016. Zij geeft een korte toelichting op deze positieve stem, daarbij aantekend dat zij daar later die middag in de vergadering van certificaathouders meer concreet op in zal gaan. Dan zullen de certificaathouders ook in de gelegenheid worden gesteld daar vragen over te stellen.

De voorzitter constateert dat de jaarrekening is vastgesteld en hij dankt de voorzitter van het bestuur van SAAT voor de stem en de toelichting. De Raad van Commissarissen waardeert de samenwerking met SAAT, die nauw met de missie van de bank verbonden is en dat doet met grote integriteit.

3. Dividend

3a. Dividendbeleid

De voorzitter geeft het woord aan de heer Aeby voor een toelichting op het dividendbeleid. De

heer Aeby verwijst naar pagina 39-40 van de Annual Accounts (pagina 109-110 van het Annual Report). Er wordt een dividend voorgesteld van EUR 1,95 per (certificaat van een) aandeel. De pay out ratio van 69% valt binnen het beleid om tussen de 50% en de 70% van de winst uit te keren. Hij verwijst naar de uitgebreide discussie van vorig jaar. Vorig jaar was sprake van een pay out ratio onder de 50%. Hiertoe werd besloten omdat het duidelijk was dat een eventuele verhoging van het dividend niet gehandhaafd zou kunnen worden.

3b. Dividend over 2016

De voorzitter meldt dat het definitieve bedrag dat aan dividend wordt uitgekeerd EUR 22.440.138 bedraagt. Het definitieve bedrag dat wordt toegevoegd aan de reserves bedraagt EUR 6.884,305. Ten aanzien van het uit te keren dividend kan gekozen worden uit twee opties. Voor iedere 41,536 certificaten van aandelen kan 1 nieuw certificaat van een aandeel worden verkregen. Deze nieuwe certificaten worden geboekt ten laste van de agio reserve. Het dividend kan ook in contanten (EUR 1,95) worden uitbetaald. De ex-dividend datum is 23 mei 2017.

De voorzitter nodigt uit tot het stellen van vragen over het dividendvoorstel.

De heer Van den Beukel (Vught) vraagt naar het verschil tussen de intrinsieke waarde van het certificaat zoals deze wordt genoemd op de website en in het jaarverslag (EUR 82 versus EUR 83). De heer Aeby geeft aan dat de intrinsieke waarde per 31 december 2016 EUR 82 bedroeg. De intrinsieke waarde van EUR 83, zoals genoemd op de website, is de intrinsieke waarde van het eind van het jaar plus de winst toe nu toe gerealiseerd is.

De heer Noordhoff (Haarlem) vraagt of het juist is dat wanneer een certificaathouder niets zegt, er automatisch een stock dividend wordt uitgekeerd. De heer Aeby geeft aan dat een certificaathouder kan aangeven wat zijn/haar voorkeur is. Als er niets wordt aangegeven gaat de bank ervan uit dat de certificaathouder liever stockdividend heeft dan cash dividend, maar het is een volstrekt vrije keuze.

Aangezien er geen verdere vragen zijn verzoekt de voorzitter mevrouw De Zwaan om namens SAAT conform artikel 16, lid 1 van de statuten van Triodos Bank, stem uit te brengen over het dividend over 2016. Mevrouw De Zwaan geeft aan dat SAAT instemt met het voorgestelde dividend, mede gezien het feit dat het past in het beleid en in de context zoals door de bank geschetst.

De voorzitter constateert dat de Algemene Vergadering het dividend over 2016 heeft vastgesteld en gaat over tot punt 4 van de agenda:

4. Decharge

4a. Decharge leden Raad van Bestuur

De voorzitter vraagt mevrouw De Zwaan om, conform artikel 14 sub c van de statuten van Triodos Bank, namens de aandeelhouder haar stem uit te brengen met betrekking tot het verlenen van decharge aan de leden van de Raad van Bestuur voor het door hen gevoerde bestuur gedurende het afgelopen boekjaar, zoals dit blijkt uit het jaarverslag 2016 en de mededelingen die zijn gedaan tijdens deze vergadering.

Mevrouw De Zwaan geeft aan dat SAAT de leden van de Raad van Bestuur de gevraagde decharge van harte verleent. Zij dankt de Raad van Bestuur niet alleen voor zijn inzet gedurende het jaar, maar ook voor de uitermate constructieve wijze waarop de Raad van Bestuur met de aandeelhouder samenwerkt.

De voorzitter constateert dat de Algemene Vergadering decharge heeft verleend aan de leden van de Raad van Bestuur en stelt vervolgens aan de orde:

4b. Decharge leden Raad van Commissarissen

De voorzitter verzoekt mevrouw De Zwaan om, conform artikel 14 sub d van de statuten van Triodos Bank, namens de aandeelhouder haar stem uit te brengen met betrekking tot het verlenen van decharge aan de leden van de Raad van Commissarissen voor het door hen uitgeoefende toezicht gedurende het afgelopen boekjaar, zoals dit blijkt uit het jaarverslag 2016 en de mededelingen die zijn gedaan tijdens deze vergadering.

Mevrouw De Zwaan geeft aan dat SAAT stemt voor decharge van de leden van de Raad van Commissarissen en dankt de Raad van Commissarissen voor zijn inzet voor de bank en voor de coöperatieve wijze van samenwerking en de transparantie die is betracht in deze samenwerking.

De voorzitter constateert dat de Algemene Vergadering decharge heeft verleend aan de leden van de Raad van Commissarissen. De voorzitter schorst de vergadering voor de lunch.

De voorzitter heropent de vergadering en stelt punt 5 van de agenda aan de orde:

5. Samenstelling Raad van Commissarissen

Volgens rooster van aftreden van de Raad van Commissarissen treden de heren Carrington en Van den Hoogenband na afloop van deze Algemene Vergadering af. Beide heren stellen zich niet herkiesbaar. Aan het einde van de vergadering zal worden stilgestaan bij dit afscheid.

Om in de ontstane vacatures te voorzien stelt de Raad van Commissarissen voor om mevrouw Van der Lecq en de heer Page als nieuwe leden van de Raad van Commissarissen te benoemen voor een termijn van vier jaar, effectief aan het einde van deze jaarlijkse Algemene Vergadering. De voorzitter geeft aan dat De Nederlandsche Bank met de voorgenomen benoemingen heeft ingestemd. Daarnaast is SAAT betrokken bij het selectieproces van de kandidaten. Ook is de Ondernemingsraad in de gelegenheid geweest zijn standpunt te bepalen en heeft daarbij aangegeven zich in beide voordrachten te kunnen vinden.

5a. Benoeming van mevrouw S.G. van der Lecq

De voorzitter stelt het voorstel tot benoeming van mevrouw Van der Lecq aan de orde. Afgelopen jaar hebben diverse gesprekken met haar plaatsgevonden. Mevrouw Van der Lecq is momenteel parttime hoogleraar Pensioenmarkten aan de Vrije Universiteit en vervult diverse toezichthoudende functies in de financiële sector. In de toelichting bij de agenda is een verkort CV van mevrouw Van der Lecq opgenomen. De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Van der Lecq voor een korte toelichting op haar kandidatuur.

Mevrouw Van der Lecq geeft aan vereerd te zijn hier te mogen staan. Zij is al vroeg in contact gekomen met duurzaam ondernemen en de driehoeksrelatie (drie ringen) die onderdeel vormen van de naam en het logo van Triodos Bank en een 'rode draad' in haar leven is. Na haar doctoraat heeft zij gesolliciteerd bij Triodos Bank, maar op dat moment was de bank nog erg klein en was er geen plaats voor theorieën over hoe geld anders en beter moest kunnen. Zij is actief geweest als toezichthouder in de financiële sector vanuit de mededingingsautoriteit en daarna omgeschoold naar de pensioen sector. Zij heeft zich als vrijwilligster ingezet voor financiële alfabetisering 'baas in eigen beurs'.

Aangezien er geen vragen zijn, verzoekt de voorzitter aan mevrouw De Zwaan om, conform artikel 9 lid 6 van de statuten, mevrouw Van der Lecq te benoemen tot lid van de Raad van Commissarissen.

Mevrouw De Zwaan geeft aan dat de aandeelhouder graag instemt met de benoeming van mevrouw Van der Lecq. Het bestuur van SAAT is in het selectieproces betrokken geweest. Uit de gesprekken met deze kandidaat bleek de verbondenheid met de missie waar Triodos Bank voor staat. Het bestuur van SAAT kijkt met veel plezier uit naar de deelname van mevrouw Van der Lecq in de Raad van Commissarissen en feliciteert de bank met deze benoeming. Zij wenst mevrouw Van der Lecq veel plezier in haar rol.

De voorzitter constateert dat de Algemene Vergadering mevrouw Van der Lecq heeft benoemd tot lid van de Raad van Commissarissen voor een periode van vier jaar, effectief aan het eind van deze Algemene Vergadering.

De voorzitter stelt punt 5b van de agenda aan de orde:

5b Benoeming van de heer G.E. Page

De Raad van Commissarissen heeft in het afgelopen jaar diverse ontmoetingen met de heer Page gehad. In de toelichting bij de agenda is een verkort CV van de heer Page opgenomen. De heer Page is op dit moment een toezichhoudend bestuurder en sinds 2013 voorzitter van de Norfolk en Suffolk NHS Foundation Trust. De heer Page heeft een ruime ervaring in de bankensector en brengt ervaring mee op het gebied van het besturen van instellingen in de gezondheidszorg en het onderwijs, alsook in de publieke sector. De voorzitter geeft het woord aan de heer Page.

De heer Page geeft aan ruim 20 jaar in de bankensector actief te zijn geweest, onder meer in verschillende rollen bij ABN AMRO Bank. Er werd veel gesproken over stakeholders, maar nooit over de impact van de financiële wereld op de gemeenschap. Daarnaast is hij actief geweest in de publieke sector. Hij wil zijn brede ervaring in de bancaire sector graag inzetten om een bijdrage te leveren aan de verdere ontwikkeling van Triodos Bank. Hij vindt het een eer dat hij voor deze positie is uitgenodigd.

Aangezien er geen vragen zijn, verzoekt de voorzitter aan mevrouw De Zwaan om, conform artikel 9 lid 6 van de statuten van Triodos Bank, de heer Page te benoemen tot lid van de Raad van Commissarissen.

Mevrouw De Zwaan geeft aan dat het bestuur van SAAT met plezier voor deze benoeming stemt en de heer Page verwelkomt als lid van de Raad van Commissarissen. Het bestuur van SAAT waardeert de motivatie van de heer Page om deze functie te aanvaarden en kijkt uit naar de samenwerking met de heer Page.

De voorzitter constateert dat de Algemene Vergadering de heer Page heeft benoemd tot lid van de Raad van Commissarissen voor een periode van vier jaar, effectief aan het eind van deze Algemene Vergadering.

De voorzitter stelt vervolgens punt 6 van de agenda aan de orde:

6. Voorstel tot wijziging van de statuten

De voorzitter merkt op dat het voorstel tot wijziging van de statuten met een korte toelichting bij elke voorgestelde wijziging ter inzage heeft gelegen en op de website van de bank is geplaatst. De statutenwijziging heeft tot doel om de procedure voor het bijeenroepen van algemene vergaderingen te vereenvoudigen, de Raad van Bestuur voor onbepaalde tijd te machtigen een registratiedatum te laten vaststellen, de regeling voor vertegenwoordiging van de bank aan te passen, een ontstentenis of belet regeling voor de Raad van Commissarissen op te nemen en enkele bepalingen van de statuten te verduidelijken.

Het voorstel houdt ook in het verlenen van een machtiging aan iedere medewerker van Nauta Dutilh

N.V. om overeenkomstig het voorstel tot wijziging de akte van statutenwijziging te passeren.

De voorzitter geeft de gelegenheid tot het stellen van vragen.

Mevrouw Anröchte (Zaandijk) vraagt of de wijziging van de statuten ook inhoudt dat certificaathouders voortaan niet meer per brief worden uitgenodigd voor de Algemene Vergadering. Daar heeft zij bezwaar tegen.

De heer Douma (Rotterdam) geeft aan dat hij twee vragen heeft en één opmerking. Zijn eerste vraag betreft de vertegenwoordigingsregeling (artikel 7). Aangegeven wordt dat de bank vertegenwoordigd wordt door twee leden van de Raad van Bestuur, maar dat ook sprake kan zijn van één lid van de Raad van Bestuur en een procuratiehouder. Kijkend naar de argumentatie, dan is in de interne machtigingsregel blijkbaar apart geregeld dat de leden van de Raad van Bestuur een tijdelijke machtiging hebben ter vertegenwoordiging van de bank. Dat is geen argumentatie, want die hebben zij al in de statuten, waarom dan nog een interne machtigingsregeling.

Zijn tweede vraag betreft artikel 9, lid 10. Dit betreft een regeling dat in geval van ontstentenis of belet van alle commissarissen de taken van de Raad van Commissarissen berusten bij een persoon die daartoe door de Raad van Commissarissen is aangewezen. Zijn vraag is wanneer de Raad van Commissarissen dat besluit neemt en wie daarvoor in aanmerking komt.

Als laatste nog een opmerking. Vanmorgen bij de opening is gezegd dat de notulen van de vergadering zullen worden ondertekend door de voorzitter en een vertegenwoordiger van de aandeelhouder. In de Algemene Vergadering van 2015 is hier uitgebreid over gesproken en zijn vraag was toen waarom niet de voorzitter van het bestuur van SAAT of diens vervanger mede ondertekent. In de statuten ziet hij nu staan dat de notulen worden vastgesteld door de voorzitter van de vergadering en de door de voorzitter aangewezen secretaris en is er geen sprake van de aandeelhouder of vertegenwoordiger van de aandeelhouder.

De heer Van der Beek (Haarlem) wil zich graag aansluiten bij wat eerdere sprekers die aangaven; ook hij wenst niet altijd alles digitaal te ontvangen. Er moet altijd een mogelijkheid bestaan voor mensen die daar de voorkeur aan geven om informatie op papier te krijgen.

Een certificaathouder voegt hier aan toe dat hij vorige week aanwezig was bij de vergadering van de Triodos fondsen. Hij heeft toen gevraagd om een papieren versie van het voorstel tot statutenwijziging. Er werd gemeld dat deze niet beschikbaar was. Dit terwijl in de oproep wordt aangegeven dat die informatie beschikbaar zou moeten zijn op het hoofdkantoor.

De heer Van der Meer (Den Haag) sluit zich aan bij de sprekers, die erop wezen dat het wenselijk en nuttig is om ook papieren uitnodigingen te versturen, omdat er anders sprake is van discriminatie van mensen die geen computer gebruiken.

De voorzitter verzoekt de notaris, heer Bossenbroek, de vragen te beantwoorden die betrekking hebben op technische aspecten van de voorgestelde statutenwijziging.

De heer Bossenbroek geeft eerst aan dat hij een aantal keren gehoord heeft dat certificaathouders het op prijs stellen dat zij per brief worden opgeroepen. Dat is een beleidskwestie en het is aan de bank om daarover te beslissen.

Vervolgens gaat hij in op de vragen van de heer Douma. Ten aanzien van het artikel 7 geeft de heer Bossenbroek aan dat het voorstel is dat twee bestuurders gezamenlijk of een bestuurder met een procuratiehouder mag optreden. De huidige statuten geven die bevoegdheid niet. Elke keer wanneer

een bestuurslid tezamen met een procuratiehouder optreedt, is daarvoor een schriftelijke volmacht nodig, hetgeen onpraktisch is. Dit wordt opgelost door het een statutaire grondslag te geven. Het is niet de bedoeling om een wijziging aan te brengen in de procuratieregeling zoals die op dit moment binnen de bank functioneert.

Ten aanzien van de ontstentenis en belet regeling, geeft de heer Bossebroek aan dat hier verschillende varianten denkbaar zijn. Maar het is aan de Raad van Commissarissen om daar een besluit over te nemen. In de praktijk zou dat bijvoorbeeld een recent afgetreden commissaris kunnen zijn. Hij is echter van mening dat er bijna geen statuten zullen zijn, waarin al is voorzien wie hiervoor in aanmerking komt.

De heer Douma geeft aan dat de statuten het juridisch kader zijn, maar hij graag wil weten wat de feitelijke invulling is. Hij vraagt zich af of de Raad van Commissarissen van plan is daar binnen afzienbare tijd een beslissing over te nemen. De voorzitter geeft aan dat mochten ingeval van een ongeluk alle commissarissen de bank tegelijk ontvallen, dat een vorm van noodlot is waar de Raad van Commissarissen zich niet op voor wil bereiden. In dat geval is het aan de andere stakeholders om tot een besluit te komen.

Vervolgens gaat de heer Bossebroek in op de opmerking over het vaststellen en het ondertekenen van de notulen. De Nederlandse Corporate Governance Code schrijft voor dat er een procedure wordt vastgesteld en in de statuten wordt opgenomen, hetgeen is gebeurd. Voor vaststelling volstaan wettelijk gezien de voorzitter en de secretaris van de vergadering. De voorzitter memoreert de discussie in de Algemene Vergadering van 2015. Toen is inderdaad het voorstel gedaan om de notulen te laten tekenen door de voorzitter, de secretaris en de voorzitter van het bestuur van SAAT. Dat is toen afgesproken en zo gebeurt het in de praktijk ook. Desgevraagd door de heer Douma waarom, als dit voorstel is aangenomen, het niet zodanig in de statuten wordt opgenomen, geeft de heer Bossebroek aan dat dit punt helaas niet meer bij deze statutenwijziging kan worden meegenomen, omdat de statutenwijziging zonder deze aanpassing ter inzage heeft gelegen.

De voorzitter geeft aan dat nog rest de vraag over de digitale oproep versus een papieren oproep. De heer Blom merkt op dat niet uit het oog mag worden verloren dat de oproep ook wordt gepubliceerd in een landelijk verspreid dagblad. Dit laat onverlet dat hij wel van mening is dat gezocht moet worden of er een mogelijkheid is om certificaathouders die daar de voorkeur aan geven ook nog een brief te sturen. Dat geeft een extra belasting voor de organisatie, maar voor mensen die principieel kiezen voor niet-digitaal en wel met Triodos Bank verbonden willen zijn, wil hij dat graag onderzoeken. Hij zegt toe hier serieus naar te laten kijken.

Mevrouw Koiter (Amsterdam) merkt op dat er bij Triodos Bank veel rekenwerk wordt verricht en percentages worden uitgerekend en dat van alle certificaathouders de geboortedatum beschikbaar is. Het zou dus niet moeilijk moeten zijn om uit te rekenen wat het percentage ouderen is, die mogelijk wat vaker moeite hebben met het lezen van digitale communicatie of geen zin hebben om dagelijks de website te controleren. Mensen die behoefte aan papieren communicatie hebben, zouden de bank daarover moeten kunnen informeren.

De voorzitter geeft aan dat de statutaire bepaling met betrekking tot de oproep het minimum vereiste is. De heer Blom heeft aangegeven de mogelijkheid te laten onderzoeken om toch een papieren oproep te handhaven voor certificaathouders die daar de voorkeur aan geven. Dat is waarschijnlijk een kleine groep van certificaathouders en hij verwacht dan ook niet dat het een probleem zal zijn.

De heer Van der Meer zou graag in de statuten opgenomen willen zien dat voor certificaathouders die niet in het bezit zijn van een computer, c.q. geen computer willen gebruiken, een weg gezocht zal worden om hun toch te bereiken.

De voorzitter raadt dit af. Hij denkt dat de weergave van het besprokene in de notulen van deze vergadering daarvoor een prima middel is, naast de toezeggingen die door de bank gedaan zijn.

De heer Pruisma (Dronten) geeft aan dat een papieren oproep ook prima op halve velletjes kan om het papierverbruik te beperken. Certificaathouders worden ook opgeroepen, maar strikt formeel niet door de bank, maar door SAAT. Daar is een wijziging van de administratievoorwaarden aan de orde. De voorzitter geeft aan dat er inderdaad sprake is van een parallel voorstel bij SAAT. Hij denkt dat het bestuur van SAAT zich aansluit bij de toezeggingen zoals besproken en dat een en ander goed zal worden gecoördineerd.

Aangezien er geen verdere vragen meer zijn, vraagt de voorzitter aan mevrouw De Zwaan of de aandeelhouder, conform artikel 9 lid 10 van de statuten, instemt met het voorstel tot wijziging van de statuten. Mevrouw De Zwaan geeft aan dat SAAT met het voorstel tot wijziging van de statuten instemt. Zij tekent hierbij aan dat het bestuur van SAAT de inbreng van de certificaathouders goed heeft gehoord en hier goede nota van heeft genomen. Verder geeft zij aan dat SAAT het voorstel tot vereenvoudiging van de procedure voor het bijeenroepen van Algemene Vergadering heeft gelezen als het minimum vereiste en dat het de bank vrij staat om naar wegen te zoeken om ervoor te zorgen dat alle stakeholders bereikt worden.

De voorzitter constateert dat de Algemene Vergadering het voorstel tot wijziging van de statuten van Triodos Bank heeft goedgekeurd.

7. Uitgifte en inkoop van aandelen

7a. Machtiging van de Raad van Bestuur tot het doen van uitgifte van nieuwe aandelen en tot het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen

Triodos Bank N.V. geeft regelmatig nieuwe aandelen uit. Om dit bij voortduring te kunnen blijven doen verzoekt de Raad van Bestuur te worden aangewezen als bevoegd orgaan tot het uitgeven van aandelen en het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen, voor een periode van 18 maanden, onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen. Elke uitgifte of verlenen van rechten tot het nemen van aandelen zal geschieden tegen de gebruikelijke voorwaarden, zoals die zijn beschreven in het prospectus van Triodos Bank N.V. dat per de datum van de Algemene Vergadering geldig is. De aanwijzing betreft maximaal 5.000.000 aandelen. Dit vertegenwoordigt 1/6 deel van het maatschappelijk kapitaal van Triodos Bank op 31 december 2016.

Aangezien er geen vragen zijn, vraagt de voorzitter mevrouw De Zwaan om, conform artikel 4 lid 1 en 2 van de statuten, namens de aandeelhouder in te stemmen met het voorstel om gedurende 18 maanden de Raad van Bestuur te machtigen conform het voorstel.

Mevrouw De Zwaan geeft aan dat de aandeelhouder instemt met dit voorstel.

De voorzitter constateert dat de Algemene Vergadering de gevraagde machtiging voor een periode van 18 maanden heeft verleend en stelt aan de orde:

7b. Machtiging van de Raad van Bestuur tot uitsluiten of beperken van voorkeursrechten

De Raad van Bestuur verzoekt te worden aangewezen als bevoegd orgaan tot het uitsluiten of beperken van voorkeursrechten van aandeelhouders gerelateerd aan de uitgifte van aandelen en het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen, zoals bedoeld bij agendapunt 7a, onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen, voor een periode van 18 maanden.

Aangezien er geen vragen zijn, vraagt de voorzitter mevrouw De Zwaan of de aandeelhouder instemt met dit voorstel (conform artikel 4 lid 6 van de statuten).

Mevrouw De Zwaan bevestigt dat de aandeelhouder instemt met dit voorstel.

De voorzitter constateert dat de Algemene Vergadering heeft ingestemd met het voorstel om gedurende 18 maanden de Raad van Bestuur te machtigen tot het uitsluiten of beperken van voorkeursrechten conform het voorstel en stelt aan de orde:

7c. Machtiging Raad van Bestuur tot het verkrijgen van certificaten van aandelen in Triodos Bank

De Raad van Bestuur verzoekt te worden gemachtigd tot het verkrijgen van certificaten van aandelen in het kapitaal van Triodos Bank N.V. tot een maximum van 2% van de dan uitstaande certificaten van aandelen in het kapitaal van Triodos Bank N.V., voor een periode van 18 maanden tegen de prijsstelling en op de wijze zoals beschreven in het prospectus van Triodos Bank zoals dat geldt ten tijde van de Algemene Vergadering. Deze machtiging bevordert de verhandelbaarheid van de certificaten.

Aangezien er geen vragen zijn vraagt de voorzitter aan mevrouw De Zwaan of de aandeelhouder instemt met het voorstel de Raad van Bestuur te machtigen tot het verkrijgen van eigen certificaten (artikel 4 lid 11 en 12 van de statuten).

Mevrouw De Zwaan geeft aan dat de aandeelhouder instemt met dit voorstel.

De voorzitter concludeert dat de Algemene Vergadering heeft ingestemd met het voorstel om gedurende 18 maanden de Raad van Bestuur te machtigen eigen certificaten van aandelen te verkrijgen conform het voorstel.

De voorzitter stelt agendapunt 8 aan de orde:

8. Rondvraag

De voorzitter geeft de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer Delhaize (Zeist) geeft aan dat eerder in de vergadering werd gesproken over de structuur met SAAT om te voorkomen dat de bank in al haar schoonheid wordt overgenomen door wolven. Zijn vraag is, gezien de diverse aanvallen waarover in de kranten wordt geschreven, hoe veilig die constructie is. Hij heeft tijdens de lunch gemerkt dat deze vraag bij veel certificaathouders speelt.

De heer Blom merkt op dat destijds gekozen is voor de constructie met het administratiekantoor vanwege het beschermende karakter. Het is belangrijk te melden dat ten aanzien van het stemrecht nog extra beperkingen gelden. Ongeacht het aantal certificaten dat wordt gehouden, kunnen maximaal 1.000 stemmen worden uitgebracht door een certificaathouder. Daarnaast mag een certificaathouder nooit meer dan 10% van de certificaten houden. De bedoeling daarvan is dat kleine certificaathouders niet overruled worden door één grote certificaathouder. Een verdere bescherming wordt gevormd door de statuten van SAAT, waarin is opgenomen dat niet alleen naar het rendement gekeken wordt, maar ook naar de continuïteit en de missie van de bank. Het enige gevaar bestaat theoretisch altijd dat deze governance door wetgeving niet meer mogelijk is, maar die richting gaat het niet op in corporate governance land.

De heer Buizer (Langbroek) verwijst naar recente publicaties in de pers met betrekking tot de Noorse Broeders. Daarbij werd ook Triodos Bank genoemd. Zijn vraag is of het vaak voorkomt dat Triodos Bank in algemene zin in een dergelijke situatie genoemd wordt. De heer Blom geeft aan dat dit gelukkig maar af te toe voorkomt. In zulke gevallen, waar de richting van een klant niet meer overeenkomt met de waarden van Triodos Bank, wordt het gesprek aangegaan met de klant en wordt aangegeven dat het beter is om afscheid te nemen. Dat is iets wat de bank in alle vertrouwelijkheid doet, maar hij kan meedelen dat inmiddels overeenstemming is bereikt met deze klant om de samenwerking te beëindigen.

De heer Davidse (Den Haag) heeft een vraag over de uitbreiding van het aandelenkapitaal. Noch de vertegenwoordiger van het bestuur van SAAT, noch de Raad van Bestuur of de Raad van Commissarissen heeft een uitleg gegeven over de reden waarom die uitbreiding noodzakelijk is.

De heer Blom antwoordt dat dit te maken heeft met twee aspecten. Het is belangrijk dat de bank groeit en de kredietverlening groeit. Tegenover deze groei is een kapitaalbuffer nodig en daarvoor heeft Triodos Bank ook een groeiende kapitaalbasis nodig om te voldoen aan wet- en regelgeving. De kapitaalbasis is bij Triodos Bank redelijk stevig, maar mogelijk wordt in de toekomst verdere versteviging noodzakelijk. Op dit moment is de uitbreiding van het aandelenkapitaal overigens alleen nodig om de groei in de kredietverlening te waarborgen.

De heer van Os (Breukelen) prijst Triodos Bank voor alle initiatieven en alles dat wordt gedaan om het voortouw te nemen op het gebied van duurzaamheid. Wanneer een vergadering zoals deze wordt gehouden, met grote buffetten, blijft er altijd veel voedsel over, hetgeen moet worden vernietigd. Hij citeert uit de Kleur van Geld uit 2013, waarin aangegeven wordt dat jaarlijks voor EUR 0.8 miljoen aan eten wordt weggegooid. Hij zou hier dan ook graag de aandacht vragen om als duurzame en idealistische instelling die regelgeving aan de kaak te stellen of er net iets ruimer mee om te gaan om dit soort voedselverspilling te voorkomen of in ieder geval te beperken.

Naar aanleiding van de discussie over de statutenwijziging heeft de heer Delhaize (Zeist) nog een suggestie. Hij zou alle mensen die graag persoonlijk worden geïnformeerd over de Algemene Vergadering, graag willen aanraden om een rekening te openen bij Triodos Bank. De bank kan hen dan via de bankrekening informeren over de Algemene Vergadering.

De voorzitter dankt de laatste twee vraagstellers voor hun suggesties. Als er op het gebied van de "verspilling van voedsel" suggesties zijn die kunnen worden meegenomen, dan is de bank graag bereid daarover na te denken.

Aangezien er geen verdere vragen zijn voor de rondvraag, richt de voorzitter het woord tot beide afscheidnemende leden van de Raad van Commissarissen, de heren Van den Hoogenband en Carrington om hen te danken voor de grote bijdrage die zij geleverd hebben aan het werk van de Raad van Commissarissen en de groei van de bank. De heer Van den Hoogenband dankt de certificaathouders voor het in hem gestelde vertrouwen. Hij geeft aan volgend jaar als certificaathouder in de vergadering aanwezig te zullen zijn. De heer Carrington wijst op het vertrouwen van de certificaathouders in de missie van de bank. Het is hem een eer geweest om deel uit te maken van Triodos Bank.

Sluiting

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun vragen en opmerkingen en sluit de vergadering.

A.J. De Geus

*Voorzitter van de
Raad van Commissarissen
Triodos Bank N.V.*

J.G.J.M. de Zwaan

*Voorzitter van het bestuur van
Stichting Administratiekantoor
Aandelen Triodos Bank*

E.L. Verheul

Notulist